

B. OSOBITNÁ ČASŤ

K čl. I

K bodu 1

Súčasná právna úprava pojmu mládežník má zavedenú hornú vekovú hranicu 30 rokov a chýba spodná veková hranica, z čoho vyplýva, že za mládežníka by formálne mohla byť podľa aktuálnej právnej úpravy považovaná osoba už pri narodení. Z toho dôvodu zákon zavádza spodnú vekovú hranicu.

K bodu 2

Cieľom návrhu v nadväznosti na bod 1 je zmeniť spodnú vekovú hranicu mladého vedúceho z 15 rokov na 14 rokov.

K bodu 3

Z aplikačnej praxe vyplynulo, že práci s mládežou sa venujú najmä subjekty ako vyššie územné celky, mestá, obce a mimovládne neziskové organizácie. Osoby podnikajúce na základe živnostenského oprávnenia nevykonávajú prácu s mládežou v podobe, ktorá je podľa tohto zákona vyžadovaná. Na základe uvedeného je cieľom návrhu vypustiť možnosť podnikat' v oblasti práce s mládežou na základe živnostenského oprávnenia.

K bodu 4

Navrhovaná úprava má spresniť definíciu, kto sa považuje za koordinátora práce s mládežou.

K bodu 5

Cieľom návrhu je zaviesť do zákona definíciu pojmu mládežnícka organizácia. Vo viacerých krajinách je pojem mládežnícka organizácia štandardná. Na Slovensku sa v súčasnosti používa v širšom význame slova pre akúkoľvek organizáciu vykonávajúcu prácu s mládežou. Cieľom preto je jednoznačnejšie vymedziť, ktoré organizácie je možné chápať ako mládežnícke.

K bodu 6

Súčasná právna úprava zavádza definíciu práce s mládežou spôsobom, že slovo „najmä“ sa vzťahuje na všetky činnosti, ktoré sa považujú za prácu s mládežou. V nadväznosti na to je cieľom návrhu spresnenie definície práce s mládežou a zároveň doplnenie aj osobnostného rozvoja ako integrálnej súčasti pri výkone práce s mládežou.

K bodu 7

Cieľom navrhovanej úpravy je reflektovanie zákona č. 192/2023 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde sa v § 11 s účinnosťou od 1. januára 2026 zavádza výpis registra trestov pre prácu s deťmi a mládežou.

K bodu 8

Zjednotenie terminológie so zákonom č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 406/2011 Z. z.“), kde sa využíva slovné spojenie „prijímateľ dobrovoľníckej činnosti“ a „vysielajúca organizácia“.

K bodu 9

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na bod 3.

K bodu 10

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na bod 7.

K bodu 11

Cieľom navrhovanej úpravy je znížiť administratívnu záťaž pri preukazovaní bezúhonnosti cudzinca. Podľa navrhovanej úpravy cudzinec nebude povinný predkladať úradne osvedčený preklad výpisu z registra trestov vydaného príslušným orgánom štátu, ak bude takýto výpis v úradnom jazyku členského štátu Európskej únie.

K bodu 12

Aktuálna právna úprava neupravuje situáciu, ako postupovať v prípade, ak fyzická osoba stratí bezúhonnosť počas výkonu svojej činnosti. Cieľom navrhovanej úpravy je zaviesť povinnosť bezodkladne oznámiť stratu bezúhonnosti zamestnávateľovi, prijímateľovi dobrovoľníckej činnosti alebo vysielajúcej organizácii.

Zároveň sa dopĺňa povinnosť pre zamestnávateľa, prijímateľa dobrovoľníckej činnosti alebo vysielajúcu organizáciu zlikvidovať výpis z registra trestov pre prácu s deťmi a mládežou v súlade s článkom 10 Nariadenia (EÚ) 2016/679 (GDPR), čím sa zabezpečí primeraná záruka na ochranu osobných údajov pri spracúvaní výpisov z registra trestov.

K bodu 13

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na aktuálny názov ministerstva.

K bodu 14

Cieľom navrhovanej úpravy je zaviesť povinnosť vyšším územným celkom nie len vypracúvať koncepciu rozvoja práce s mládežou, ale počas jej platnosti umožniť vyšším územným celkom aktualizovať jednotlivé ciele koncepcie na základe aktuálnych potrieb mládeže v danom kraji. Koncepcia rozvoja práce s mládežou by nemala byť statickým dokumentom, ale dokumentom reagujúcim aj na aktuálne potreby mládeže v čase.

K bodu 15

Technická úprava v nadväznosti na zmenu terminológie v paralelne predkladanom návrhu novely zákona č. 245/2008 Z. z.

K bodom 16 a 20

Ide o nadbytočné ustanovenie, ktoré obmedzovalo vyššie územné celky, mestá a obce na úseku starostlivosti o mládež spolupracovať len s tými právnickými osobami, ktoré boli uvedené v §

15 ods. 2 zákona. Napriek tomu vyššie územné celky, mestá a obce spolupracujú aj s inými právnickými osobami, akými sú napr. spoločnosti s ručením obmedzeným. Navrhovaným vypustením predmetného ustanovenia sa rozšíria možnosti, s kým je možné spolupracovať na úseku starostlivosti o mládež na úrovni vyššieho územného celku, mesta alebo obce.

K bodu 17

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zjednotením terminológie zákona č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 282/2008 Z. z.“) so zákonom č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve.

K bodu 18

Cieľom je sprecizovať a zvýrazniť potrebu zapojenia mládeže do činností v otázkach života mládeže v územnej pôsobnosti VÚC.

K bodu 19

Návrh úpravy racionalizuje pôsobnosti obcí na úseku starostlivosti o mládež. Podľa aktuálnej právnej úpravy obec podporuje činnosť mládeže z najmenej rozvinutých okresov. Obec však nemôže podporovať mládež v rámci celého okresu, keďže na to nemá v rámci svojho územia pôsobnosti. Zároveň ide o obdobnú úpravu ako v bode 15.

K bodu 21

Cieľom je sprecizovať a zvýrazniť potrebu zapojenia mládeže do činností v otázkach života mládeže v územnej pôsobnosti obce.

K bodu 22

Zámerom úpravy je viacerým obciam po vzájomnej dohode umožniť zriadiť spoločnú pozíciu koordinátora práce s mládežou, čo má za cieľ zracionalizovať hospodárenie obcí a zároveň skvalitniť prácu s mládežou na úseku starostlivosti o mládež v obci.

K bodu 23

Súčasná úprava v oblasti mládežníckych parlamentov len v stručnosti upravuje postavenie mládežníckych parlamentov na úrovni vyšších územných celkov. Navrhovaná úprava má za cieľ zdefinovať úlohu mládežníckeho parlamentu, kompetencie mládežníckeho parlamentu, zdefinovať možných zriaďovateľov mládežníckeho parlamentu, ďalej zdefinovať zloženie mládežníckeho parlamentu alebo spôsob ustanovenia mládežníckeho parlamentu. Zámerom návrhu je zdefinovať mládežnícky parlament ako poradný orgán zriaďovateľa, z čoho zriaďovateľovi vyplývajú aj povinnosti, čo musí pre fungovanie mládežníckeho parlamentu zabezpečiť. Súčasná právna úprava tiež neumožňuje zriadiť mládežnícky parlament obciam. Cieľom teda je vytvoriť takúto možnosť okrem VÚC aj pre obce.

K bodu 24

Cieľom návrhu je doplnenie medzi oprávnených žiadateľov o akreditovanie vzdelávacieho programu neformálneho vzdelávania aj príspevkovú organizáciu Ministerstva školstva,

výskumu, vývoja a mládeže SR, ktorá by takéto programy poskytovala bezodplatne. Priamo riadená organizácia ministerstva Iuventa v minulom období poskytovala viacero akreditovaných vzdelávacích programov neformálneho vzdelávania, ktoré výrazne skvalitňovali prácu s mládežou a jej rozvoj. Zlúčením pod príspevkovú organizáciu NIVAM z dôvodu neprenosnosti akreditácií tieto programy zanikli a súčasná podoba zákona neumožňuje príspevkovej organizácii požiadať ministerstvo o akreditáciu týchto vzdelávacích programov. Poskytovanie takýchto vzdelávacích programov môže prispieť k možnosti reagovať na aktuálnu potrebu tvorby vzdelávacích programov neformálneho vzdelávania, ktoré budú garantované a zabezpečované na vysokej profesionálnej úrovni.

K bodu 25

Legislatívno-technická úprava z dôvodu vyňatia fyzickej osoby spomedzi oprávnených žiadateľov o akreditáciu vzdelávacieho programu neformálneho vzdelávania.

K bodu 26

Cieľom navrhovanej úpravy je rozšíriť možnosti ministerstva pri odňatí akreditácie z dôvodu zistenia nedostatkov počas výkonu kontroly dodržiavania podmienok, za ktorých sa potvrdenie o akreditácii vydalo.

K bodu 27

Technická úprava v nadväznosti na bod 26.

K bodu 28

Legislatívno-technická úprava z dôvodu vyňatia fyzickej osoby spomedzi oprávnených žiadateľov o udelenie značky kvality Moderné centrum mládeže v bode 33.

K bodu 29

Návrh úpravy vyplýva z potrieb aplikačnej praxe. Pojem skúsenosť je pri odbornej spôsobilosti relevantnejší ako pojem návyk.

K bodu 30

Súčasná právna úprava upravuje definíciu nadobudnutia odbornej spôsobilosti na výkon činností v oblasti práce s mládežou len vágne a nekonkrétne. Cieľom návrhu je konkretizácia podmienok na získanie odbornej spôsobilosti prostredníctvom odbornej praxe a to zavedením spodnej hranice počtu hodín praxe na získanie odbornej spôsobilosti garanta a lektora.

K bodu 31

Odstránenie duplicit medzi zákonom č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a zákonom č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve.

K bodu 32

Cieľom návrhu je umožniť spolufinancovanie pri poskytovaní dotácií oprávneným subjektom aj z iných zdrojov ako tých, ktoré sú explicitne uvedené v § 14 ods. 1 písm. a) až g) zákona č. 282/2008 Z. z.

K bodu 33

Úprava z dôvodu vyňatia fyzickej osoby spomedzi oprávnených žiadateľov o poskytnutie dotácie. Aplikačná prax ukázala, že pre fyzické osoby je vytvorenie možnosti žiadať o dotáciu irelevantná. Samotná fyzická osoba nemá reálne možnosti naplniť kvalitatívne požiadavky stanovené pre poskytnutie dotácie. Dotknuté písmeno sa v súčasnej podobe zákona viaže aj na možnosť požiadať o udelenie Značky kvality Moderné centrum mládeže, pričom kritériá kvality nie je možné plniť zo strany fyzickej osoby.

Doplnenie Slovenského červeného kríža do § 15 ods. 2 vyplynulo z aplikačnej praxe. Podľa doterajšej právnej úpravy sa Slovenský červený kríž nemohol zapájať do dotačných výziev v oblasti práce s mládežou. Slovenský červený kríž dlhoročne vykonáva činnosti rozvíjajúce a podporujúce prácu s mládežou. Ide o organizáciu s dlhoročnou tradíciou v oblasti humanitárnych a prosociálnych aktivít a s medzinárodnou spoluprácou presahujúcou hranice Európskej únie.

K bodu 34

Legislatívno-technická úprava z dôvodu vyňatia fyzickej osoby spomedzi oprávnených žiadateľov o poskytnutie dotácie.

K bodu 35

Tieto analýzy a vyhodnocovania podľa §4 písm. f) nie je možné realizovať bez spolupráce s organizáciami realizujúcimi prácu s mládežou. V súčasnej podobe je takáto spolupráca zo strany mládežníckych organizácií postavená na princípe dobrovoľnosti, čo môže ohroziť relevantnosť výsledkov. Nová právna úprava má túto spoluprácu zabezpečiť.

K bodu 36

Ide o úpravu, ktorá zabezpečí plynulú aplikáciu jednotlivých zmien v praxi.

K čl. II

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje v nadväznosti na trvanie legislatívneho procesu od 1. januára 2026 v nadväznosti na začiatok kalendárneho a účtovného roka.